

Eveliina Korpela, Johanna Komppa & Katriina Eronen

Yhteisöllisen kielenoppimisen mahdollisuudet erikoissairaanhoidon yksikössä

Tiivistelmä

Tarkastelemme tässä artikkelissa kielityöpajoja, jotka on suunnattu monikielisistä taustoista tuleville hoitajille. Kielityöpajoihin osallistuvat hoitajat puhuvat työssään suomea toisena kielenä ja toimivat vaativassa hoitoalan asiantuntijatyössä eräässä erikoissairaanhoidon yksikössä. Työpajoja on järjestetty vuodesta 2022 niin, että työyhteisö osallistuu kielenoppimiseen ja mahdollistaa hoitajien kielenoppimisen työajalla. Toiminta pohjautuu ruotsalaiseen Språkombudmalliin. Aineisto koostuu 18 videoidusta kielityöpajakokoontumisesta (yhteensä 27 tuntia). Selvitämme, millaisiksi ammatillisen kielen oppimistilanteiksi suomea toisena kielenä puhuville sairaanhoitajille tarkoitettut kielityöpajan vertaiskeskustelut rakentuvat ja miten kielityöpajoissa mahdollistetaan ammatillisen kielen oppimista. Tutkimus on tehty keskusteluanalyysin viitekehyksessä. Tulokset osoittavat, että kielityöpajan vertaiskeskusteluissa on paljon ammattikielen oppimista mahdollistavia piirteitä. Oppimista tukevat muun muassa seuraavat seikat: 1) opittava nousee suoraan osallistujien havainnoimista tilanteista, 2) tietämättömyys rakennetaan odotuksenmukaiseksi toiminnaksi, 3) ohjaajat ovat tilanteissa myös vertaiskeskustelijoina ja oppijoina, mikä tukee osallistujien ammatillista identiteettiä sekä 4) sanojen merkitysneuvotteluja rakennetaan yhteistyössä. Johtopäätöksenä esitämme, että työyhteisön järjestämät kielityöpajat voisivat olla yksi ratkaisu suomea toisena kielenä puhuvien hoitajien kielitaitopulmiin.

Avainsanat: erikoissairaanhoido, kielenoppiminen, työyhteisö, ammattikieli

Johdanto

Hoitotyön kontekstissa kielellisellä vuorovaikutuksella on merkittävä rooli, ja erityisesti työkielen merkitys korostuu kansainvälisesti rekrytoitujen ja toisella kielellä työskentelevien hoitajien kohdalla. Tarkastelemme artikkelissamme suomea toisena kielenä puhuvien sairaanhoitajien ammatillisen kielen oppimista osana työyhteisöä, työyhteisön tarjoamassa kielityöpajassa.

Ammattikielen hallinta vaikuttaa suoriutumiseen hoitotyön kliinisistä tilanteista niin suullisesti kuin kirjallisestikin (esim. O'Neill 2011; Tervola ym. 2015; Vartiainen ym. 2017; Virtanen 2017; Vartiainen 2019; Pressley ym. 2022). Kielitaito tai sen puute vaikuttaa myös kokemukseen ammatillisesta pätevyydestä ja mahdollisuudesta edetä työtehtävissä (Vartiainen-Ora 2015; Pressley ym. 2022). Kielitaidon yhteydestä hoitoalalla työskentelevien työhyvinvointiin ja osallisuuden kokemukseen on raportoitu useissa tutkimuksissa (Mattila ym. 2010; Näre 2013; Hietapakka ym. 2013; Moyce ym. 2016; Mikkonen ym. 2017; Vartiainen ym. 2017; Pressley ym. 2022; Kamau ym. 2023).

Suomessa toisella kielellä työskentelevien hoitajien työkielen oppimista on pyritty tukemaan eri tavoin: suoraan ulkomailta rekrytoitavien hoitajien lähtömaakoulutukseen on sisällytetty kieliopintoja (esim. Vartiainen 2019, 20), Suomessa suoritettaviin englanninkielisiin korkeakoulututkintoihin on kuulunut vaihteleva määrä suomen tai ruotsin opintoja (esim. Saarinen ym. 2016, 31–34; Asikainen-Kunnari ym. 2022), ja työyhteisöt ovat ostaneet kielikoulutusta henkilöstökoulutuksena. Tarjottu kielenopetus ei kuitenkaan tunnu riittävän tai se ei kohdennu sisällöllisesti oikein (esim. Pitkäjärvi ym. 2012; Kamau ym. 2023; Ropponen ym. 2023).

Kun työpaikka tarjoaa tukea kielenoppimiseen, tukitoimet painottuvat usein työnteon alkuvaiheeseen, jolloin työpaikalla hyödynnetään myös esimerkiksi mentoointia ja työparityöskentelyä (Kangassalo & Lappalainen 2022; ks. myös Tervola 2019). Sitä, miten koko työyhteisö voitaisiin osallistaa kielenoppijan tueksi, ei ole juurikaan tarkasteltu (ks. kuitenkin Lindfors 2023).

Tässä artikkelissa tutkimuksemme kohteena on suomea toisena kielenä puhuvien sairaanhoitajien ammatillisen kielen oppiminen nimenomaan osana työyhteisöä, työyhteisön tarjoamassa kielityöpajassa. Kuvaamme eräässä erikoissairaanhoidon yksikössä järjestettävää toimintamallia, kielityöpajaa, jossa työyhteisö osallistuu kielenoppimiseen ja mahdollistaa hoitajien kielenoppimisen työajalla. Toiminta

pohjautuu ruotsalaisen Språkombud-mallin refleктоiviin keskusteluihin (Stilling 2018; 2022; Bigestans 2019). Språkombud-mallissa refleктоivia keskusteluja johtaa työyhteisön kielivastaava tai joku muu työyhteisön jäsen. Keskusteluissa käydään läpi sellaisia työpaikan arkitilanteita, joissa kielenoppijoilla on ollut kielellisiä tai muita haasteita. Ryhmässä opitaan kieltä yhdessä keskustellen ja jaetaan tietoa ja kokemuksia siitä, miten tilanteissa voisi tulevaisuudessa toimia. Refleктоivien keskusteluiden on todettu vähentävän osallistujien psyykkistä kuormitusta ja tarjoavan helpotusta psykologisesti stressaavassa työssä. (Stilling 2018, 82–87.) Tarkastelemme erityisesti sitä, millaisiksi ammatillisen kielen oppimistilanteiksi nämä kielityöpajan vertaiskeskustelut rakentuvat ja millaiset seikat työpajoissa mahdollistavat ammatillisen kielen oppimista.

Tutkimuksemme metodisena viitekehyksenä on keskusteluanalyysi (ks. Sacks 1992; suomeksi esim. Stevanovic & Lindholm 2016), ja tutkimuksemme sijoittuu keskusteluanalyysin piirissä 2000-luvulla lisääntyneeseen toisen kielen oppimisen tutkimukseen eli ns. CA-SLA-tutkimukseen (*conversation analysis – second language acquisition*, ks. esim. Hellerman ym. 2019; Kotilainen ym. 2019). CA-SLA-tutkimuksesta voidaan erottaa kaksi suuntausta: osa tutkimuksista on pitkittäistutkimuksia, joissa kielenoppimista tarkastellaan pidemmällä aikajaksolla (esim. Hellerman 2011; Savijärvi 2011; Pekarek Doehler ym. 2018), osa tutkimuksista taas lähestyy oppimistilanteita keskusteluanalyysin perinteiden mukaisesti mikrotasolla, tarkastellen oppimista tilanteessa, osallistujien toiminnan ja orientaatioiden kautta (Majlesi & Broth 2012; Kasper & Wagner 2018; Svennevig 2018; Kotilainen & Kurhila 2019). Tutkimuksemme kiinnittyy jälkimmäiseen CA-SLA:n tutkimusperinteeseen: tarkastelemme niitä hetkiä, joissa osallistujat itse orientoituvat oppimiseen. Tutkimme siis sitä, millaisia kielenoppimistilanteita vuorovaikutuksessa tarjoutuu ja miten osallistujat tarttuvat näihin mahdollisuuksiin.

Keskusteluanalyttisissa kielenoppimista tarkastelevissa tutkimuksissa on usein keskitytty sanahakuihin (esim. Reichert & Liebscher 2012; Svennevig 2018; Kotilainen & Kurhila 2019), ja niin teemme mekin. Vuorovaikutustilanteissa puuttuvan sanan etsiminen, sanan merkityksen pohtiminen yhdessä tai lähimerkityksisten sanojen tarkastelu tarjoavat keskusteluntutkijalle ikkunan oppimistilanteisiin. Tarkastelemme kielenoppimista suhteessa siihen vuorovaikutusympäristöön, jossa kieltä käytetään (sairaalaympäristö) ja niihin orientaatioihin, joita osallistujat itse pitävät tärkeinä. Tutkimuksemme liittyy näin myös niihin tutkimuksiin, joissa kielen oppi-

mista tarkastellaan nimenomaan luokkahuoneen ulkopuolisissa konteksteissa (ns. *Language Learning in the Wild*, Eskildsen & Theodórsdóttir 2017; Kotilainen ym. 2019; Lilja & Piirainen-Marsh 2019; Lilja ym. 2022). Tutkimuksemme kirkastaa käytännön tasolla sitä, miten ammattikieltä voi oppia yhteisöllisesti työpaikalla, kollegoiden tuella (ks. myös Komppa 2023).

Esittelemme ensin kielityöpajakokeilun taustaa ja toimintaperiaatteita. Sen jälkeen analysoimme videoita kielityöpaja-aineistoamme yksityiskohtaisemmin. Tuomme keskusteluanalyysin keinoin esiin sitä, miten ammattikieltä otetaan haltuun tilanteissa, joissa osanottajat pyrkivät tasavertaiseen keskusteluun, jakamiseen ja yhdessä oppimiseen.

Kielityöpaja kielenoppimista tukevana toimintamuotona

Eräässä Helsingin yliopistollisen sairaalan yksikössä on pilotoitu syksystä 2022 lähtien kielityöpajamallia, jonka tavoitteena on tukea kansainvälisen henkilöstön kielenoppimista ja työhyvinvointia. Yksikössä työskenteli vuonna 2022 yli 750 hoitajaa, lääkäriä ja muun henkilöstön edustajaa. Hoitajien osuus koko henkilökunnasta oli 73 prosenttia. Vuonna 2022 yksikössä tehtiin kartoitus, jossa ilmeni, että henkilökunnassa puhuttiin 25 eri äidinkieltä. Henkilöstön suomen ja ruotsin kielen oppimista on tuettu erillisillä kielikursseilla, jotka on järjestetty henkilöstökoulutuksena, mutta työyhteisöjen keskusteluissa on tullut ilmi, että kielikurssit eivät ole riittäneet tukemaan kielenoppimista vaan arjessa koetaan kursseista huolimatta kielitaitoon linkittyviä haasteita. Tästä syystä haluttiin kokeilla jotakin toista toimintatapaa. (Ks. myös Komppa ym. 2024.)

Kielityöpajat järjestetään työajalla, ja osallistujien esihenkilöt ovat kannustaneet suomea toisena kielenä puhuvia työntekijöitään osallistumaan niihin. Pajaan osallistuminen on kuitenkin vapaaehtoista. Osallistujien kielitaitoa ei arvioida missään vaiheessa pajatoimintaa, vaan kyse on työnantajan tarjoamasta kielenoppimisen tukitoimesta.

Kielityöpajassa käsiteltävät teemat ja menetelmät valitaan oppijoiden tarpeiden ja toiveiden mukaan. Näin käsiteltävät sisällöt ovat osallistujille mielekkäitä ja niillä on kiinteä yhteys työelämän tilanteisiin. Pajoissa pyritään pois opettajajohtoisesta kielikurssimaisuudesta, jossa oppijaryhmän ulkopuolinen henkilö, kuten opettaja,

määrittelee oppimistavoitteita. Opiskeltavat sisällöt ja oppimistavoitteet määritellään osallistujien aloitteesta ja heidän kanssaan funktionaalisen kielenoppimisen kehyksessä (Aalto ym. 2009, 404–406). Pajan ohjaajien rooli on edistää kielenoppijoiden toimijuutta, kannustaa havainnoimaan työyhteisön kieltä sekä rohkaista osallistujia tuomaan haastavia kielenkäyttötilanteita pajoihin yhteisesti opiskeltavaksi sisällöksi.

Keskeinen oppijoiden havaintojen esille tuomisen väline on taskuvihkomenetelmä (Aho 2023). Osallistujilla on käytössään pieni, työvaatteen taskuun sopiva vihko, johon heidät on ohjattu tekemään havaintoja työn kielestä ja muistiinpanoja työtilanteista. Jokaisen pajakerran aluksi ohjaaja kannustaa osallistujia nostamaan käsittelyyn taskuvihkoihin kertyneet havainnot, huomiot ja kysymykset. Tässä artikkelissa keskitymme taskuvihkokierroksen aikana esiintyviin sanahakuihin ja siihen, millaisia mahdollisuuksia ne tarjoavat ammatillisen kielen oppimiseen. Toisaalla tarkastelemme (Komppa ym. 2024; Komppa ym. käsikirjoitus) sitä, miten pajoissa käsitellään hoitotyöhön liittyviä haastavia vuorovaikutustilanteita, joita osallistujat nostavat taskuvihkokierroksella esiin.

Aineisto ja tutkimusmenetelmät

Tutkimuksemme teoreettisena ja metodisena viitekehyksenä on keskustelunanalyysi, jonka lähtökohtana on, että ymmärrystä rakennetaan vuorovaikutuksessa yhteistyössä (esim. Sacks 1992; Kasper & Wagner 2014; Stevanovic & Lindholm 2016). Keskustelunanalyysin avulla voidaan tarkastella, miten osallistujat luovat toiminnallaan yhteistä sosiaalista todellisuutta, miten he vastaavat toistensa vuoroihin ja miten he asennoituvat niihin. Kielityöpajoissa tapahtuvan vuorovaikutuksen yksityiskohtainen tarkastelu osoittaa, millaisia oppimistilanteita kielityöpajan keskusteluissa syntyy ja miten osallistujat vaikuttavat myös itse siihen, mitä ja miten oppivat (Mondada & Pekarek Doehler 2004).

Tutkimuksen aineisto koostuu 18 kielityöpajakerran videotallenteesta (yhteensä 27 tuntia). Työpajat videoitiin kahdella kameralla. Osallistujat istuivat kaikki yhden pöydän ääressä; toisinaan pajassa oli mukana myös etäosallistujia, joiden videokuva heijastettiin seinälle. Me kirjoittajat olimme itse mukana työpajoissa ja kirjasimme ylös alustavia havaintoja aineistosta heti työpajan jälkeen. Tätä artikkelia varten

olemme katsoneet ja litteroineet erityisesti työpajojen alussa toteutuvia taskuvihkokierroksia, jotka ovat osoittautuneet erityisen hedelmällisiksi kielenoppimistilanteiksi. Niissä on jo aiemmissa CA-SLA-tutkimuksissa esiin nousseita kielenoppimisen mahdollistavia paikkoja: sanahakuja, ymmärrysongelmia ja sanojen määrittelyjä (esim. Brouwer 2003; Kurhila 2006; Lilja 2010; Svennevig 2018). Osoitamme seuraavassa muutaman taskuvihkokierroksilta poimitun havainnollisen keskustelukatkelman avulla, miten osallistujat orientoituvat kielenoppimiseen kierroksen aikana ja millaiset elementit mahdollistavat ammatillisen kielen oppimista.

Tutkimukselle on saatu lupa HUS Helsingin yliopistolliselta sairaalalta. Tutkimukseen osallistuminen on ollut vapaaehtoista, ja pajaan on voinut osallistua, vaikka ei ole antanut tutkimuslupaa. Osalta etäyhteyden kautta osallistuneista ei ole saatu tutkimuslupaa. Tällaisten osallistujien näkemyksiä tai keskusteluvuoroja ei ole otettu mukaan tutkimukseen, vaan ne on jätetty huomiotta tallenteita analysoitaessa. Tutkimuksen tarkoitus on selvitetty jokaiselle pajaan tulleelle suomeksi tai englanniksi, ja he ovat saaneet tutkimuksesta kirjallisen tiedotteen. Tutkimukseen osallistujien luottamuksellisuus ja yksityisyys on varmistettu pseudonymisoinnalla osallistujien nimet ja työskentely-yksiköt. Tutkijan on kiinnitettävä erityistä huomiota pseudonyymien valintaan, sillä niillä voi olla suuri merkitys tutkittaville itselleen ja niiden valinta voi vaikuttaa myös siihen, miten ulkopuoliset lukijat tulkitsevat aineistoesimerkkejä (Lahman ym. 2023). Tässä tutkimuksessa valitut pseudonyymit heijastavat sitä, millaisilla nimillä osallistujat ovat vuorovaikutuksessa läsnä toisilleen. Nimet eivät suoraan kerro osallistujien kielitaustaa tai tarkkaa etnistä taustaa, mutta ne tuovat esiin sen, ovatko osallistujat ensikieleltään suomalaisia vai eivät.

Kielityöpajan vertaiskeskustelut kielenoppimisen mahdollistajina

Kielityöpajatapaamiset alkavat niin sanotulla taskuvihkokierroksella. Kierroksella käydään läpi osallistujien taskuvihkoihin pajatapaamisten välissä tekemiä merkintöjä. Kierroksen pyrkimyksenä on uusien sanojen ja fraasien oppimisen lisäksi kannustaa osallistujia aktiiviseen keskusteluun, nostaa esiin työpaikalla heränneitä kielellisesti haastavia tilanteita ja herätellä osallistujien hoitoalan asiantuntemusta.

Taskuvihkokierrokset ovat siis jo lähtökohtaisesti oppimista tukevia tai oppimiseen kannustavia. Keskustelussa rakennetaan yhteisymmärrystä ja otetaan huomioon jokaisen osallistujan esiin nostamat havainnot. Tavoitteena on auttaa kielenoppijoita täydentämään muualla opittua ja kuultua sekä aktivoita kielenoppimisprosessia työyhteisössä. Usein keskusteluissa tarkastellaan sanojen ja ilmausten merkityksiä erilaisissa käyttökonteksteissa työssä ja arjessa. (Ks. myös Aalto ym. 2009, 408.)

Analysoimme seuraavaksi tarkemmin sitä, millaisiksi kielenoppimista mahdollistaviksi oppimistilanteiksi taskuvihkokierrokset rakentuvat vuorovaikutuksessa. Esimerkeissämme keskusteluun osallistuvat kliininen asiantuntija Marjaana, suomen kielen opettajat Susanna ja Karoliina, sairaanhoitaja Nira osastolta N.N., sairaanhoitajat Akash ja Tanesha osastolta M.M. sekä lähihoitaja Hasan osastolta M.M.

Opittava nousee osallistujien havainnoimista tilanteista

Kakkoskielisessä keskustelussa sanahaut ovat usein tilanteita, joissa osallistujat orientoituvat oppimiseen (Lilja 2014; Heinilä 2019, 66–71). Taskuvihkokierroksilla osallistuja tekee oman kielitaitonsa rajallisuuden näkyväksi ja rakentaa samalla mahdollisuuden puuttuvan tai heikosti omaksutun elementin oppimiseen vuorovaikutustilanteessa. Tuen tarjoajan ei tarvitse olla äidinkielen puhuja tai taidoiltaan parempi suomen kielen puhuja, vaan kaikki osallistujat voivat olla tilanteessa avun tarjoajia. (Brouwer 2003.) Esimerkki 1 alkaa tilanteesta, jossa käydään läpi osallistujien taskuvihkoihin kirjaamia uusia sanoja ja ilmauksia. Osallistujat saavat itse päättää, minkä uuden tai vieraan sanan tai ilmauksen tuovat yhteiseen keskusteluun. Koska sanat on yleensä kirjattu kuulonvaraisesti, alussa käydään usein neuvottelua vieraasta sanasta. Neuvottelussa varmistellaan yhtäältä sitä, että työpajan osallistujat ovat kuulleet sanan oikein ja toisaalta sitä, onko taskuvihkoonsa sanan kirjannut osallistuja kuullut sanan oikein. Sanat esiintyvät autenttisissa vuorovaikutustilanteissa harvoin perusmuodossa, minkä vuoksi oikean sanan löytäminen ilman kontekstia voi olla hankalaa. Neuvottelun aikana selvitetään, missä yhteydessä sana on esiintynyt, minkä jälkeen sanalle aletaan hakea merkityksiä.

Esim. 1 "Tukkeilee" [WS13]

01 Marjaana: mites Nira (.) onks sul tullu uusia sanoja (.) mitä uusia sanoja
 02 [sä oo oppinu ((MARJAANA KATSOO NIRAA))
 03 Nira: [(--)
 04 (.)
 05 (.)
 06 Marjaana: [töissä.
 07 Nira: [tuk-
 08 Nira: tukkeilee
 09 (.)
 10 Akash: tukkeillee
 11 Nira: *tukkeilee*
 12 Susanna: tukkeilee
 13 Nira: mm
 14 Marjaana: mitä se tarkoittaa (.) toi on mulleikki uus. ((MARJAANA KATSOO NIRAA,
 15 HASANIA JA AKASHIA))

Esimerkissä 1 Marjaana käyttää rivillä 1 kiteytynyttä konstruktiota *mites + X*, jota käytetään keskustelussa tilanteessa, jossa keskusteluun tuodaan uusi topiikki tai siirrytään alatopiikista toiseen (esim. Raevaara 2004, 545). Samalla hän suuntaa katseensa Niraa. Tässä katse ja rakenne yhdessä osoittavat, että vuoro siirtyy Niralle. Pienen tauon jälkeen Marjaana vielä tarkentaa moniosaisella kysymysvuorollaan sitä, millaista vastausta Niralta odotetaan. Hän aloittaa verbikysymyksellä (*onks sul tullu uusia sanoja*), johon voisi vastata lyhyellä myönnöllä tai kiellolla, mutta muotoilee kysymyksensä pienen tauon jälkeen hakukysymykseksi, joka projisoi pidempää vastausta (*mitä uusia sanoja sä oot oppinu*). Kysymyksen uudelleen muotoilut ohjaavat Niraa vastausta (ks. myös Lindholm 2003, 95), ja rivillä 8 Nira tuo esiin uuden sanan *tukkeilee* (r. 8). Tauko (r. 9) ja se, että muut osallistujat alkavat toistella sanaa, osoittavat, että sana on vieras muillekin. Rivillä 13 Nira vahvistaa minimipalautteella *mm*, että osallistujien toistama sana on juuri se, mikä on Niralle vieras. Kun yhteisymmärrys käsiteltävästä sanasta löytyy, voidaan alkaa keskustella sanan merkityksestä. Rivillä 14 Marjaana tuo eksplisiittisesti esiin, ettei tunne sanaa, ja osoittaa samalla myös katseellaan, että hänen merkitystä hakeva kysymyksensä (*mitä se tarkoittaa*, r. 14) on suunnattu koko ryhmälle.

Esimerkissä 2 ”tukkeilee”-sanan merkitysneuvottelu jatkuu.

Esim. 2 "Eli joku menee tukkoon" [WS13]

18 Akash: kerro englanniksi
 19 Nira: jos (.) potilaalla on jejuno ((NÄYTTÄÄ KÄDELLÄ KAULAANSA)) (.)
 20 sitten (se lukee) [<tukkeilla>
 21 Akash: [aaa tukahtunut
 22 Akash: tukehtunut
 23 Nira: (--)
 24 Akash: (sanoitko) [tukehtunut
 25 Susanna: [vai meneekö joku tuk[koon
 26 Marjaana: [näytäppäs
 27 (.) ((NIRA OJENTAA LAPUN MARJAANALLE))
 28 Susanna: meneekö joku tukkoon
 29 (.)
 30 Hasan: [onks se,
 31 Marjaana: [tukkeilee
 32 (.)
 33 Hasan: onks se jotain menee väärään kurkkuun tai
 34 (.)
 35 Nira: ää[ää
 36 Marjaana: [(ee) (.) [mikä (.) mikä se [on
 37 Nira: [mää, [(mun nähden) siellä on (.)
 38 potilailla o ((NÄYTTÄÄ KÄDELLÄ MAHAA JA KAULAA)) jejuno ja sitten
 39 siellä on kirjote jejuno (.) tukkeilee
 40 Susanna: eli joku menee tukkoon
 41 Hasan: mm
 42 Marjaana: tukkeilee

Akash pyytää Niralta englanninkielistä käännöstä (r. 18), mitä Nira ei selvästikään voi antaa, koska ei tiedä sanan merkitystä. Sen sijaan Nira alkaa kuvata kontekstia, jossa on törmännyt sanaan: *jos (.) potilaalla on jejuno (.) sitten (se lukee) tukkeilla* (r. 19–20). Puhuessaan Nira tekee eleen kaulansa edessä, mikä ilmeisesti saa Akashin ajattelemaan sanaa *tukehtuminen* (r. 21–24) ja Hasanin tilannetta, jossa *jotain menee väärään kurkkuun* (r. 33). Nira ei kuitenkaan vahvista kumpaakaan tulkintaa. Rivillä 26 Marjaana pyytää Niran taskuvihkomerkinän nähtäväkseen, mutta siitäkään ei ole apua. Susanna on jo riveillä 25 ja 28 kysynyt *meneekö joku tukkoon*, ja saa vastauksen kysymykseensä rivillä 39. Susannan yhteenvetovuoro rivillä 40 alkaa konjunktilla *eli*, joka kytkee vuoron aiempaan merkitysneuvotteluun, mutta suuntautuu myös tulevaan. Nyt tiedetään, että tilanteessa *joku menee tukkoon*, mutta selvitetävänä on vielä ”mikä menee tukkoon”. Sanan selvittäminen jatkuu esimerkissä 3.

Esim. 3 "Toistuvasti tukkoon"

((Poistettu välistä tilanteen keskeyttänyt keskusradiokuulutus))

- 85 Marjaana: siis joku menee tukkoon ehkä
 86 Nira: ehkä=
 87 Marjaana: =onks se joku dreeni joka menee tukkoon vai mikä
 88 Nira: ää
 89 Susanna: mikä se on minkä sä sanoit että mikä sil potilaalla on.
 90 Nira: oo noi (.) jejuno
 91 Susanna: mikä se on
 92 Nira: sen: (pik) se on,
 93 Marjaana: pek
 94 Akash: aa pek-letgu tarkotatko [letku (--)
 95 Marjaana: [letku
 96 Nira: [joo
 97 Susanna: ja se tukkeilee eli se menee
 98 Akash: aa se on (--)
 99 Susanna: tukkoon aina sään-
 100 Karoliina: toistuvasti
 101 Susanna: toistuvasti [tukkoon
 102 Marjaana [aina välillä (.) joo nyt mä ymmärrän
 103 Susanna: erinomainen (.) no nii kato se oli taas niin spesiaali et me
 104 ollaan ihan silleen
 105 Nira: heh heh he
 106 Susanna: @mi:stä kysymys@
 107 Marjaana: se on se on teijän osaston
 108 Susanna: kyllä
 109 Nira: [joo
 110 Marjaana: [kieltä koska mä en oo kuullu tota ite

Nira on jo rivillä 19 (esim. 2) kertonut, että potilaalla on "Jejuno", mutta muut keskustelijat eivät ole tarttuneet tähän. Sanaan palataan myöhemmin (esim. 3, r. 87–89), kun Marjaana tarjoaa yhdeksi tukkoon meneväksi vaihtoehdoksi dreeniä (*onks se joku dreeni – – vai mikä*). Substantiivin "dreeni" määritteenä oleva indefiiniittipronomini "joku" osoittaa kysymyksen kohteena olevan kategorian epäselvyyttä ja väljyyttä. Käykin ilmi, että kyse ei ole dreenistä, vaan "Jejunosta" (r. 90). *Jejuno* on tuotemerkki, jolla tarkoitetaan mahalaukku- ja ohutsuoliravitsemukseen tarkoitettua ruokintaletkua (Jejuno-PEG eli J-PEG). Rivillä 92 Nira sanoo (epäselvästi kuultuna) "pik", ja Marjaana tarjoaa rivillä 93 vahvistettavaksi sanaa *pek*. Marjaanan vuoron jälkeen Akash osoittaa rivillä 94 oivallusta (*aa*; ks. Koivisto 2017) ja tarjoaa yhdeksi tukkoon meneväksi vaihtoehdoksi "pek-letkua". Tämän vaihtoehdon Nira vahvistaa. Kun tukkoon menevä laite (Jejuno-PEG) on löydetty yhteistyössä, myös "tukkeilla"-sanan merkitys tuotetaan yhdessä: sanalla tarkoitetaan "toistuvasti" tai "aina välillä" tukkoon menemistä (s. 97–102). Lopussa kielenopettaja Susanna

(r. 103–106) ja hoitotyön kliininen opettaja Marjaana (r. 107, 110) tuovat esiin, miten sana on heillekin uusi ja harvinainen, sillä se on käytössä vain tietyllä osastolla.

Ammatillisen kielen oppimisen kannalta on erityisen merkityksellistä, että opittava nousee osallistujien havainnoimista tilanteista. Se, millaisia kielellisiä keinoja esimerkiksi sairaanhoitajalla on käytössään, liittyy aina vahvasti meneillään olevaan tilanteeseen. (Kuruhila & Lehtimaja 2019, 163–166.) Ammatillisen kielitaidon oppiminen on siis aina vahvasti tilanteista, eikä kielenopettaja voi läheskään aina päästä käsiksi niihin tilanteisiin, jotka ovat oppijoille merkityksellisiä. Kun opittava aines nousee osallistujilta itseltään, aines kytkeytyy jo lähtökohtaisesti todellisiin työtilanteisiin, ja sanoja voidaan oppia käyttämään tarkoituksenmukaisesti työtilanteissa, kuten käy esimerkeissä 1–3.

Tietämättömyys rakennetaan odotuksenmukaiseksi toiminnaksi

Esimerkit 1–3 osoittavat myös sen, että oppimista mahdollistetaan kielityöpajoissa rakentamalla tietämättömyys vuorovaikutuksessa odotuksenmukaiseksi (jopa toivotuksi) toiminnaksi ja pyrkimällä merkitysneuvotteluissa yhteisymmärrykseen. Osallistujien ei tarvitse hävetä tietämättömyyttä tai osaamattomuutta, eikä uusien tai tuntemattomien sanojen esiin tuominen aseta kenenkään ammattitaitoa kyseenalaiseksi. Monesti kielenoppijat pelkäävät tekevänsä virheitä eivätkä halua, että heidän puhettaan korjataan julkisesti muiden kuullen. Kielenoppija saattaa myös kokea työkaverin mielestä neutraalin korjauksen negatiivisena ja lannistavana. (Scotson 2020, 93.) Kielityöpajoissa sanojen merkityksiin liittyvät neuvottelut, selitykset ja korjausjaksot ovat odotuksenmukaista toimintaa. Sen vuoksi ne eivät samalla tavoin uhkaa osallistujan asiantuntijuutta vaan päinvastoin toimivat kielenoppimista ruokkivina ja mahdollistavina vuorovaikutusympäristöinä (ks. myös Lilja 2010, 283–284).

Esimerkit 1–3 osoittavat myös, etteivät työpajan ohjaajatkaan läheskään aina tiedä, mitä osallistujien esiin nostamat hankalat sanat tarkoittavat, joten sanojen merkityksen rakentamiseen tarvitaan koko ryhmän apua. Kielityöpaja voi tukea myös osallistujien kokemusta vertaisuudesta, kun työpajan ohjaaja onkin oppijan roolissa ja tekee oman roolinsa oppijana myös näkyväksi. Kotilainen ja Kurhila (2019, 55) ovat havainneet, ettei kielikeskusteluiden syntymiseen tarvita aina opettajaa: kielenoppijoiden toimiminen pedagogisesti järjestetyssä mutta vapaasti rakentu-

vassa tilanteessa johdattaa oppijat puhumaan kieliasioista. Ohjaaja ja muut osallistujat osoittavat usein myös eksplisiittisesti, miten erityisiä ja haastavia esiin nostetut sanat ja fraasit ovat (ks. esim. 1 r. 14; esim. 3, r. 103–110). Tällainen toimintatapa korostaa osallistujien taskuvihkomerkintöjen relevanssia ja tuo esiin sen, miten ammattikieli voi olla vierasta myös suomea äidinkielenään puhuvalle hoitajalle. Ohjaajien ja suomea äidinkielenään puhuvan hoitajan asettuminen vertaisoppijoiksi työpajan osallistujien rinnalle vahvistaa psykologista turvallisuutta, helpottaa keskusteluihin osallistumista ja voi myös osaltaan vähentää ulkopuolisuuden kokemusta (ks. Intke-Hernandez 2020, 31).

Vaihtuvat asiantuntijaroolit saavat aikaan myös sen, että keskustelut kielityöpajoissa eivät aina muistuta perinteisiä opetus- tai ohjauskeskusteluja, vaan niissä on piirteitä arkisista merkitysneuvotteluista. Toisaalta keskustelut eivät ole arkikeskusteluja siinä mielessä, että keskusteluilla on tavoite (ammattillisen kielen oppiminen), ne on rajoitettu 90 minuutin mittaisiksi ja niihin osallistuvilla on keskusteluissa jokin institutionaalinen tai instituution määrittämä rooli (sairaanhoitaja, lähihoitaja, kielenoppija, S2-opettaja, kliininen asiantuntija).

Esimerkit 1–3 tuovat esiin, miten sanojen merkityksiä etsitään yhdessä. Osallistujien ehdotukset auttavat eteenpäin oikean merkityksen löytämisessä. Toistamalla uusia sanoja ja pyrkimällä ottamaan ne aktiivisesti käyttöön osallistujat rakentavat sanahakutilanteista kielenoppimistilanteita. Osallistujat tuovat itse esiin sanoja, joiden oppimiseen he tilanteessa orientoituvat.

Vertaiskeskustelu ammatillisen identiteetin tukena

Havainnollistamme esimerkin 4 avulla konkreettisemmin sitä, miten kielityöpajan keskustelut tukevat ammattikielen oppimisen lisäksi myös osallistujien asiantuntijuutta hoitoalan ammattilaisina. Kielikeskusteluissa tehdään näkyväksi osallistujien jo olemassa olevaa kielitaitoa ja hoitoalan asiantuntijuutta. Osallistujat nähdään siis asiantuntijaroolissa kielenoppijaroolin rinnalla. Esimerkissä 4 osallistujat selittävät PEG-letkun käyttötarkoitusta Karoliinalle, joka kielityöpajan käytäntöjen mukaisesti tekee muistiinpanoja pajassa esiin tulleista uusista sanoista, sanan selityksistä sekä erilaisista fraaseista, joissa sanaa voidaan käyttää. Muistiinpanot viedään kielityöpajoissa käyvien yhteiseen Teams-työtilaan, joten osallistujat voivat palata tarkastelemaan sanoja ja fraaseja vielä myöhemmin.

Esim. 4 Peg-letku [WS13]

01 Karoliina: [(peg) ((TEKEE MUISTIINPANOJA, KATSOO KYSYVÄSTI TANESHAAN))
 02 Hasan: [peg-letku
 03 Akash: peg-letku (.) mm
 04 Marjaana: joo,
 05 (.)
 06 Hasan: se nesteitetään potilasta (.) tuohon [mahaan
 07 Akash: [se
 08 neste annetaan mahalaukun [(-) kautta
 09 Hasan: [suoraan ma[haan
 10 Tanesha: [se on (.) tässä
 11 Marjaana: joo
 12 Karoliina: okei,
 13 Akash: ei[(ne) pysty syömään että
 14 Tanesha: [(-) kaikki ruoka menee suoraan (.)
 15 [suolistoon
 16 Akash: [(---) se menee tommonen nestemäistä [ruokaa
 17 Tanesha: [(---)
 18 siellä on näitä
 19 Marjaana: mut toi on hyvä sana [et se on
 20 Tanesha: [°(---)° ((PUHUU KAROLIINALLE))
 21 Marjaana: se on [se on hoitotyön
 22 Tanesha: [°(---)° ((PUHUU KAROLIINALLE))
 23 Hasan: mm,
 24 Marjaana: kieltä.

Rivillä 11 kliininen hoitaja Marjaana vahvistaa osallistujien Karoliinalle antamat kuvaukset oikeiksi ja tuo sen jälkeen esiin, miten kyse on hoitoalan jargonista (r. 19, 21, 24). Esimerkissä 4 rivillä 1 Karoliina hakee katseellaan Taneshalta apua siihen, mitä kirjoittaa PEG-letkusta muistiinpanoihin. Tanesha istuu Karoliinan vieressä ja on katkelman aikana kumartunut hänen puoleensa niin, että näkee Karoliinan tietokoneelle kirjoittamat muistiinpanot. Riveillä 17, 20 ja 22 Tanesha kommentoi muistiinpanoja suoraan Karoliinalle hiljaisella äänellä, eikä vuoroja ole tarkoitettu koko ryhmän kuultavaksi. Katkelma osoittaa, että osallistujilla on mahdollisuus vaikuttaa siihen, millaisia dokumentteja työpajassa kirjoitetaan ja että osallistujat voivat toimia kielityöpajoissa kielenoppijaroolin lisäksi myös asiantuntijaroolissa.

Merke ja Savijärvi (2019) ovat tarkastelleet lähihoitajakoulutukseen liittyviä opintopiirikeskusteluja kielenoppimisen näkökulmasta: mitä kakkoskielinen puhuja voi oppia tai harjoitella osallistumalla monenkeskiseen vapaaseen keskusteluun opintopiirissä, jossa on mukana ohjaaja sekä suomea äidinkielenään puhuvia ja suomen kieltä oppivia opiskelijoita. He tuovat esiin, että toisia opettamalla kielenoppija voi harjoitella keskusteluun osallistumista, keskustelun ohjaamista ja sitä

kautta asiantuntijuuden osoittamista (Merke ja Savijärvi 2019, 222–223). Myös meidän kielityöpajoissamme toisille selittäminen ja toisten opettaminen tarjoavat kielenoppijoille hyvän mahdollisuuden oppia vuorovaikutustaitoja ja oman asiantuntijuuden osoittamista.

Sanojen merkitysneuvotteluja rakennetaan yhteistyössä

Ammattikieltä otetaan haltuun yhteisissä keskusteluissa, joissa kaikki osallistujat voivat tuoda esiin erilaisia vaihtoehtoja. Kun vertaiskeskustelu perustuu yhteistyöhön, tiedetään, että keskustelu tukee kielenoppimista (Swain & Watanabe 2012), vaikka vertaisten kielitaidoissa olisi eroja (Watanabe & Swain 2007). Usein yksittäiset sanat johdattelevat osallistujia puhumaan myös lähimerkityksisistä sanoista ja niistä konteksteista, joissa eri sanoja voi käyttää. Esimerkissä 5 Hasan palaa *tukkeilla*-sanan synonyymeihin ja lähisanoihin ja nostaa käsittelyyn jo aiemmin esimerkissä 2 esillä olleen *tukehtua*-verbin (esim. 5, r. 1).

Esim. 5 "Tämmönen block" [WS13]

01 Hasan: onks se (.) tarkoitus sama kuin et jos on lapsi tukehtunut,
 02 Marjaana: ei
 03 Susanna: ei
 04 Akash: ei
 05 Hasan: miten se on eri
 06 Susanna: siinä on ä-
 07 (.)
 08 Susanna: se on (.) tukehtua (.) mut okei joo joku tukko
 09 siellä on
 10 Hasan: tykko
 11 Susanna: [kyllä [joo se on sama [sama (.) tausta
 12 Karoliina: [mm kyllä
 13 Akash: [joo [joo se on sama
 14 tämmönen [block
 15 Marjaana: [samasta taustasta [samasta
 16 Akash: [joo (---) block
 17 (--[-) nytten tuli joo
 18 Hasan: [(---) joo
 19 Marjaana: joo
 20 Tanesha: (---)
 21 Marjaana: tu[kossa
 22 Karoliina: [mahassa
 23 Tanesha: joo
 24 Susanna: [tukehtua sillon ku menee
 25 Tanesha: [°(---)°
 26 Hasan: väärään kurkkuun joo
 27 Susanna: väärään kurkkuun joo

Hasan haluaa tietää, merkitsevätkö sanat *tukkeilla* ja *tukehtunut* samaa asiaa. Kysymykseen vastataan ensin kieltävästi (r. 2–4), mutta Hasanin pyydettyä tarkennusta (r. 5 *miten se on eri*) Susanna osoittaa rivillä 8 *mut*-partikkelilla suunnanmuutosta: hän yhtyykin osittain Hasanin esittämään ajatukseen, sillä tuo esiin, että *tukkeilemisella* ja *tukehtumisella* on etymologinen yhteys. Yhdistäväksi tekijäksi löytyy *joku tukko* (r. 8). Indefiniittipronomini *joku* ilmaisee, että kyseessä on tarkemmin määrittelemätön tarkoite monenlaisesta mahdollisesta ”tukosta”. Myös muut kielityöpajan vetäjät ja yksi osallistujista yhtyvät tähän ajatukseen. Rivillä 10 Hasan toistaa *tukko*-sanana mutta ääntää sanan virheellisesti ja tuntuu hakevan vuorollaan ja katseellaan muilta tarkempaa selitystä sanan merkityksestä. Riveillä 13–14 Akash tarjoaa Hasanille *tukko*-sanasta englanninkielisen käännöksen: *tämmönen block*. Proadjektiivinen *tämmönen* vahvistaa *block*-sanana indefiniittisyyttä ja sitä, ettei *block*-sana välttämättä ole paras mahdollinen *tukkeilla*-sanana käännös mutta valottaa sanan merkitystä kuitenkin jollakin tapaa. Katkelman lopussa Hasan osoittaa ymmärtävänsä, mitä ”tukehtuminen” tarkoittaa, sillä hän tuottaa sanalle idiomaattisen selityksen yhdessä Susannan kanssa; Susanna aloittaa rakenteen (*tukehtua sillon kumenee*), jonka Hasan täydentää (*väärään kurkkuun joo*) (r. 24–26). Samalla ”tukehtumisen” ero ”tukkeiluun” tulee ainakin osittain selväksi, vaikka *tukkeilla*-sanana merkitykseen ei enää palata.

Merkitysneuvotteluissa osallistujat voivat harjoitella myös sitä, miten osallistua monenkeskiseen keskusteluun, esimerkiksi miten esittää kysymyksiä tai miten tuoda tulkintoja tai väitteitä muiden arvioitavaksi.

Tulosten yhteenveto

Olemme edellä pureutuneet keskusteluanalyysin keinoin siihen, millaisiksi ammatillisen kielen oppimistilanteiksi kielityöpajan vertaiskeskustelut rakentuvat. Tässä artikkelissa olemme rajanneet tarkastelun taskuvihkokierroksella esiintyviin sanahakuihin. Käsittelemme kielityöpajoissa esiin nousseita haastavia ammatillisia vuorovaikutustilanteita kielenoppimisen näkökulmasta toisaalla (Komppa ym. 2024; Komppa ym. käsikirjoitus).

Havaitsimme, että ammatillista kieltä voidaan ottaa haltuun etenkin tilanteissa, joissa 1) opittava nousee suoraan osallistujien havainnoimista tilanteista (tasku-

vihkokierrokset), 2) tietämättömyys rakennetaan odotuksenmukaiseksi toiminnaksi, 3) ohjaajat ovat mukana vertaiskeskustelijoina ja oppijoina, mikä tukee osallistujien ammatillista identiteettiä kielenoppijan roolin rinnalla, ja 4) sanojen merkitysneuvotteluja rakennetaan yhteistyössä.

Analysoimamme esimerkit osoittavat, että osallistujilla on yhteinen ymmärrys toiminnan päätavoitteesta: kielityöpajoissa opiskellaan ammattikieltä ja otetaan haltuun omassa työssä vaadittavia fraaseja ja käsitteitä. Yhteiset tavoitteet ja yhteinen toiminta näkyvät siinä, että kaikki osallistuvat merkitysneuvotteluihin aktiivisesti, tuovat esiin toisaalta tietämättömyyttään ja toisaalta oppimistaan ja oivalluksiaan sekä esittävät jatkokysymyksiä opittujen sanojen käytöstä ja merkityksistä erilaisissa yhteyksissä. Samalla kielityöpajatoiminta vahvistaa käsityksen, että ammattikieleen sosiaalistuminen tapahtuu lähityöyhteisön kautta (myös Korpela & Lehtimaja 2023).

Kielenoppijan toimijuuden vahvistaminen on kielellisen sosialisoinnin edellytys (Aro 2015; Ahlholm ym. 2023). Kieltä opitaan vuorovaikutuksessa, ja parhaita ammatilliseen vuorovaikutukseen sosiaalistajia ovat vertaiset, suomea osaavat kollegat ja työkaverit (ks. myös Kela & Komppa 2011). Se, että kielityöpajan ohjaaja ja muut osallistujat tekevät myös toisilleen näkyviksi työpaikan kulttuurisia ja kielellisiä käytänteitä, on ratkaisevaa (ammatti)kieleen sosiaalistumisessa.

Aineistomme osoittaa, millaisessa vuorovaikutusympäristössä oppimista voi tapahtua ja miten oppimistilanne rakennetaan vuorovaikutuksessa yhteistyössä. Kielityöpajat on suunnattu vaativassa asiantuntijatyössä toimiville hoitajille, jotka tulevat monenlaisista kielitaustoista ja oppivat suomea työssään toisena kielenä. Kielityöpajakeskustelut rakentuvat osallistujien arjessaan tekemistä havainnoista: tyypillisesti keskustelu käynnistyy sanatason havainnosta, mistä keskustelu laajenee lähimerkityksisten sanojen ja käyttökontekstien tarkasteluun. Merkitysneuvotteluissa kysyminen ja tietämättömyys rakennetaan odotuksenmukaiseksi toiminnaksi, mikä helpottaa uusien sanojen esille nostamista. Aineistomme työpajoissa sanojen merkityksen pohtiminen yhdessä on sujuvaa. Työpajan ohjaajat ovat tilanteissa myös oppijoina ja vertaiskeskustelijoina (esim. 1–5), ja kielenoppijat voivat joissakin tilanteissa toimia ohjaajan tai neuvojan roolissa toisilleen (tai kielityöpajan ohjaajalle, kuten Tanesha esimerkissä 4).

Aineistostamme käy myös ilmi, että eri osastoilta tulevat hoitajat eivät välttämättä tunnista naapuriosaston kielenkäyttötapoja ja terminologiaa. Työyhteisön ulkopuolella järjestettävät kielikurssit eivät ole aina tehokkaita juuri sen vuoksi, että

erikoissanaston ja vuorovaikutuskäytäntöjen oppimiseen tarvitaan lähikollegoiden tukea (ks. Suni 2011, 17–18). Näitä haasteita on tuotu esiin myös aiemmassa tutkimuksessa: kielikoulutus on aiheuttanut pettymyksiä, koska koulutus ei ole vastannut työssä tarvittavaan kielitarpeeseen eikä koulutuksessa ole käsitelty ammatillisia sisältöjä (Suni 2011, 20; vrt. Seilonen ym. 2016, 133–134).

Pohdinta ja jatkotutkimusehdotukset

Säännöllisesti työajalla kokoontuva kielityöpaja tarjoaa kielenoppijoille pitkäjänteisen mahdollisuuden vertaiskeskusteluun ja ammattikielen kehittämiseen, ja juuri pitkäjänteisyyttä suositellaan myös yleisemmin sairaanhoitajien perehdytykseen (Lindfors 2023, 78–79). Kielityöpajamallissa tunnistetaan se, että etenkin asiantuntijatyössä kielenoppiminen on pitkä prosessi, eikä sen tukemista voi rajata vain työn alkuvaiheeseen: pajaan osallistuvista hoitajista osa on työskennellyt jo pitkään alalla, mutta haluaa silti tukea kielitaitonsa parantamiseen. Työpajamalli on työyhteisön osallistava vastine Vartiaisen (2019; 2021) esittämään havaintoon, jonka mukaan ammattikielen ja ammatillisten vuorovaikutuskäytänteiden oppiminen jää oppijan vastuulle ja voi johtaa refleктоimattomaan mallioppimiseen. Vaikka keskitimme tutkimuksessamme hoitoalan kontekstiin, ovat kielityöpajoista tekemämme havainnot relevantteja myös muunlaisessa asiantuntijatyössä ja erilaisissa monikielisissä työympäristöissä. Työtiimien ja työpaikkojen monikielistyessä kieli-valintoihin ja kielenoppimisen tukemiseen tulisi kiinnittää entistä enemmän huomiota. Tekemämme havainnot osoittavat, että kielityöpajat ovat toimialasta riippumatta tarkoituksenmukainen ratkaisu tilanteessa, jossa työnantaja haluaa tukea monikielisten työntekijöidensä suomen kielen oppimista työajalla.

Olemme soveltaneet kielityöpajakokeilussa ruotsalaisen Språkombud-mallin (Bigestans 2019; Stilling 2022) refleктоivaa keskustelua. Kokonaisuutena työyhteisön roolia korostava Språkombud-malli on varteenotettava esimerkki institutionaalituneesta käytännöstä, joka helpottaa hoitoalan henkilökuntaa yhdenvertaisten käytäntöjen luomisessa ja kansainvälisen hoitajan kohtaamisessa. Näkemyksemme mukaan hoitoalan työyhteisöihin tarvitaan myös Suomessa pysyviä ja toimivia rakenteita, joilla voidaan edistää ulkomaalaistaustaisten hoitajien työhyvinvointia ja yhdenvertaisuutta hoitoalan työyhteisöissä (ks. myös Vartiainen–Ora 2015). Kieli-

työpajojen vahvuutena on, että ne perustuvat vertaiskeskusteluun ja kokemusten jakamiseen. Samalla ne tekevät yhtä aikaa näkyväksi niin kielellisesti haastavia vuorovaikutustilanteita kuin osallistujien hoitoalan asiantuntijuuttakin. Nordbäckin ja kumppaneiden (2024) tutkimus tiimien selviytymiskeinoista pandemian aikana korostaa kokemusten jakamisen ja refleктоivien keskustelujen vaikutusta tiimien hyvinvointiin ja yksilöiden jaksamiseen. Refleктоivat keskustelut työnjaosta, tehtävistä ja työn vaatimuksista lisäävät ymmärrystä ja auttavat tiimiä selviytymään stressaavissa tilanteissa (Nordbäck ym. 2024, 672). Kielityöpajojen refleктоivilla keskusteluilla ei tueta vain kielenoppimista vaan myös osallistujien työhyvinvointia ja jaksamista. Lisäksi ne edistävät yhteisöllisyyttä ja hyviä vuorovaikutuskäytänteitä työpaikalla.

Työpaikan kielenoppimisen tukea ei voida jättää vain kielityöpajan varaan, sillä oppiminen ja ammatilliseen kieleen sosiaalistuminen vaatii myös jäsentynyttä opetusta ja tietoista kognitiivista prosessointia (Duff 2010; 2012, 579–580). Vertaiskeskusteluun perustuvassa kielityöpajassa ei välttämättä pystytä käsittelemään oppijoiden kysymyksiä esimerkiksi kielen rakenteesta sillä tarkkuudella, jolla kielenopettaja voisi niihin vastata. Kuten opettajälähtöisen kielenopetuksen myös kielityöpajan haaste voi olla se, etteivät kaikki osallistujat hyödy pajasta, elleivät he itse aktiivisesti tuo pajaan opittavia sisältöjä.

Aineistomme ei tuo suoraan esiin sitä, mitä keskustelun osallistujat tilanteissa todella oppivat, sillä emme ole tarkkailleet osallistujia työpaikan vuorovaikutustilanteissa kielityöpajatapaamisten välillä tai haastatelleet lähikollegoita siitä, miten he kokevat kielityöpajoihin osallistuneiden kielitaidon kehittyneen. Vaikka osallistujien kokemusten mukaan kielityöpajoista oli heille hyötyä kielenoppimisen kannalta, olisi jatkossa tärkeää tutkia myös sitä, miten kielityöpajassa opittu näkyy työssä kollegoiden näkökulmasta. Lisäksi olisi tarkasteltava sitä, miten kielityöpajan avulla voitaisiin osallistaa koko työyhteisö kielenoppimisen tukemiseen. Kielityöpajoissa on toistaiseksi ollut mukana vain yksi suomen kieltä ensikielenään puhuva hoitoalan kollega. Jos kielikeskusteluihin osallistuisi useampi suomea sujuvasti puhuva kollega, koko työyhteisön ymmärrys kieltä oppivien hoitajien vuorovaikutus- ja kielihaasteista voisi syventyä. Koska kielenpuhujien idiolektit eroavat toisistaan, useamman kollegan näkemys antaisi niin kielenoppijoille kuin suomen kieltä ensikielenään puhuville uusia näkökulmia siihen, miten eri tilanteissa voisi toimia kielellisesti tai millaisia merkityksiä, mielleyhtymiä ja konnotaatioita eri sanat herättävät eri tilanteissa.

Jatkossa olisi hyvä tutkia, miten monikielisyys näkyy terveydenhuollossa, kun entistä useampi potilaskin puhuu äidinkielenään jotain muuta kieltä kuin suomea. Yleensä suomea toisena kielenä puhuvien hoitajien kielitaito nostetaan esiin ongelmallisessa valossa. Olisi kuitenkin hyvä tarkastella myös sitä, miten suomea toisena kielenä puhuvien hoitajien muu moninainen kielitaito huomioidaan työtehtävissä ja miten kielitaitoja ja hoitajien monikulttuurista ymmärrystä hyödynnetään työpaikoilla.

Usein ajatellaan, että kielitaito lisää osallisuuden kokemusta, mutta tilannetta voidaan tarkastella myös toisesta näkökulmasta: osallisuuden kokemus auttaa ihmistä oppimaan kieltä tehokkaammin (Intke-Hernandez 2020; 2021). Kun työyhteisö antaa työntekijöilleen viestin siitä, että porukkaan voi kuulua, vaikka ei puhuisikaan täydellistä suomea, se samalla – ehkä jopa huomaamatta – sitouttaa ja kannustaa työntekijöitä oppimaan kieltä nimenomaan osana työyhteisöä. Kielityöpaja ei siis ole jotakin, joka osallistujan täytyy läpäistä päästäkseen osaksi yhteisöä, vaan se toimii vahvasti yhteisön sisällä.

Kirjoittajat

Eveliina Korpela

FT, suomen kielen ja viestinnän lehtori, Metropolia Ammattikorkeakoulu / tutkija, Osallistumisen keinot monikielistyvässä työelämässä –hanke, Helsingin yliopisto
sähköposti: eveliina.korpela@metropolia.fi

Johanna Komppa

FT, dos., vanhempi yliopistonlehtori, Helsingin yliopisto
sähköposti: johanna.komppa@helsinki.fi

Katriina Eronen

TtM, SH, terveystieteiden opettaja, hoitotyön kliininen opettaja, HUS.
sähköposti: katriina.eronen@hus.fi

Kirjoittajien kontribuutiot

Eveliina Korpela ja Johanna Komppa ovat osallistuneet aineiston keräämiseen ja vastanneet aineiston analysoimisesta ja käsikirjoituksen kirjoittamisesta. Katriina Eronen on osallistunut aineiston keräämiseen ja toiminut HUSissa yhteyshenkilönä ja aineiston keräämisen mahdollistajana. Lisäksi Eronen on kommentoinut käsikirjoitusta ja vastannut kielityöpajojen toteutuksesta.

Kiitokset

Kiitämme tutkimusavustajaamme Hilda Holmi-Al-Mashhadania litteroinneista sekä kaikkia kielityöpajoihin osallistuneita hoitajia.

Rahoituslähteet ja sidonnaisuudet

Eveliina Korpelan osuuden on rahoittanut Osallistumisen keinot monikielistyvässä työelämässä -hanke, rahoittajana Koneen Säätiö. Kirjoittajista Katriina Erosella on työsuhde tutkimuskohteena olevaan organisaatioon.

Puheen litterointimerkit (esim. Stevanovic & Lindholm 2016)

Sävelkulku ja sävelkorkeus

. laskeva sävelkulku

; lievästi laskeva sävelkulku

, tasainen sävelkulku

? nouseva sävelkulku

joo painotus muualla kuin sanan lopussa

Muita puheen tuottopiirteitä

- ° ° ympäröivää puhetta vaimeammin sanottu jakso
- JOO ympäröivää puhetta äänekkäämmin sanottu jakso
- > < ympäröivää puhetta nopeammin sanottu jakso
- < > ympäröivää puhetta hitaammin sanottu jakso
- heti äänteen painotus
- e::i äänteen venytys
- @ @ äänen laadun muutos

Hengitys ja nauru

- .hhh sisäänhengitys
- hhh. uloshengitys
- .joo sana lausuttu sisään hengittäen
- he he naurua
- e(h)i uloshengitystä sanan sisällä, useimmiten kyseessä nauraen sanottu jakso
- £ £ hymyillen sanottu jakso

Päällekkäisyydet ja tauot

- [päällekkäispuhunnan alku
-] päällekkäispuhunnan loppu
- (.) mikrotauko (alle 0.2 sekuntia)
- (0.4) mikrotaukoa pidempi tauko sekunnin kymmenesosina
- = kaksi puhunnosta liittyy toisiinsa tauotta

Muita merkintöjä

- jo- sana jää kesken
- (onko) epäselvästi kuultu jakso
- (-) sana, josta ei ole saatu selvää
- (---) pitempi jakso, josta ei ole saatu selvää
- (()) litteroijan muita kommentteja ja selityksiä kaksoissulkeiden sisällä

Kirjallisuus

- Aalto, E., Mustonen, S. & Tukia, K.** (2009) Funktionaalisuus toisen kielen opetuksen lähtökohtana. *Virittäjä* 113 (3), 402–423. <https://journal.fi/virittaja/article/view/4204>
- Ahlholm, M. & Väättäin, E. & Lomaa, S.** (2023) Vastasaapuneet ja osallisuuden rakentuminen yhteisissä ja erillisissä luokkahuoneissa. *AFinLAN vuosikirja 2023*, 17–47. <https://doi.org/10.30661/afinlavk.127123>
- Aho, H.** (2023) Taskuvihko. Kielibuustin portaali. <https://www.kielibuusti.fi/fi/opiskele-suomea/neuvoja-ja-resursseja-kielenoppimiseen/opi-suomea-ammattissa/taskuvihko> (luettu 20.11.2024)
- Aro, M.** (2015) In action and inaction: English learners authoring their agency. Teoksessa P. Kalaja, A. M. F. Barcelos, M. Aro & M. Ruohotie-Lyhty (toim.) *Beliefs, agency and identity in foreign language learning and teaching*. Lontoo: Palgrave Macmillan, 48–65.
- Asikainen-Kunnari, T., Heikkilä, K. & Komppa, J.** (2022) Korkeakoulujen kansainvälisille tutkinto-opiskelijoille ja kansainväliselle henkilökunnalle tarjottava kotimaisten kielten opetuksen ja oppimisen tuki – opintohallinnon näkökulma. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta* 13 (2). <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-maaliskuu-2022/korkeakoulujen-kansainvalisille-tutkinto-opiskelijoille-ja-kansainvaliselle-henkilokunnalle-tarjottava-kotimaisten-kielten-opetuksen-ja-oppimisen-tuki-opintohallinnon-nakokulma> (luettu 20.11.2024)
- Bigestans, A.** (2019) Språkombud som resurs på arbetsplatsen: En uppföljning av språkombudsfunktionen på äldreboende och i hemtjänsten i fyra kommunen. Tukholma: Stockholms universitet, Nationellt centrum för svenska som andraspråk. <https://api.spraketpajobbet.se/wp-content/uploads/2022/10/sprakombudetsomresurspaarbetsplatserainabigestans2019.pdf> (luettu 20.11.2024)
- Brouwer, C. E.** (2003) Word searches in NNS-NS interaction: Opportunities for language learning? *The Modern Language Journal* 87 (4), 534–545.
- Duff, P. A.** (2010) Language socialization. Teoksessa N. H. Hornberger, S. L. McKay & S. Lee (toim.) *Sociolinguistics and language education: New perspectives on language and education*. Bristol: Multilingual Matters, 427–454.

- Duff, P. A.** (2012) Second language socialization. Teoksessa A. Duranti, E. Ochs ja B. B. Schieffelin (toim.) *Handbook of language socialization*. New Jersey: John Wiley & Sons, 564–586.
- Eskildsen, S. W. & Theodórsdóttir, G.** (2017) Constructing L2 learning spaces: Ways to achieve learning inside and outside the classroom. *Applied Linguistics* 38 (2), 143–164. <https://doi.org/10.1093/applin/amv010>
- Heinilä, L.** (2019) Ryhmän tuki ja oppijan aktiivinen toimijuus seikkailullisessa kielenoppimisessa. Teoksessa L. Kotilainen, S. Kurhila & J. Kalliokoski (toim.) *Kielen oppiminen luokan ulkopuolella*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 61–87.
- Hellerman, J.** (2011) Members', methods', members' competencies: Evidence of language learning in longitudinal studies of other-initiated repair. Teoksessa J. K. Hall, J. Hellerman & S. Pekarek Doehler (toim.) *L2 international competence and development*. Bristol: Multilingual Matters, 147–172.
- Hellerman, J., Eskildsen, S. W., Pekarek Doehler, S. & Piirainen-Marsh, A. (toim.)** (2019) Conversation analytic research on learning-in-action: The complex ecology of second language interaction "in the wild". *Educational Linguistics* 38. Cham: Springer.
- Hietapakka, L., Elovainio, M., Heponiemi, T., Lämsä, R., Aalto A.-M. & Kuusio, H.** (2013) Ulkomaalaisena ammattilaisena suomalaisessa terveydenhuollossa. Teoksessa A.-M. Aalto, M. Elovainio, T. Heponiemi, L. Hietapakka, H. Kuusio & R. Lämsä (toim.) *Ulkomaalaistaustaiset lääkärit ja hoitajat suomalaisessa terveydenhuollossa – haasteet ja mahdollisuudet*. Helsinki: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 58–75.
- Intke-Hernandez, M.** (2020) Maahanmuuttajaäitien arjen kielitarinat: Etnografinen tutkimus kieliyhteisöön sosiaalistumisesta. Helsinki: Helsingin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-6838-2>
- Intke-Hernandez, M.** (2021) Kielenoppija tarvitsee tuekseen kielitietoisuutta ja yhteisiä tekoja. *Kieli, koulutus ja yhteiskunta* 12 (6). <https://www.kieliverkosto.fi/fi/journals/kieli-koulutus-ja-yhteiskunta-joulukuu-2021/kielenoppija-tarvitsee-tuekseen-kielitietoisuutta-ja-yhteisia-tekoja> (luettu 20.11.2024)
- Kamau, S., Koskenranta, M., Isakov, T.-M., Kuivila, H., Oikarainen, A., Tomietto, M. & Mikkonen, K.** (2023) Culturally and linguistically diverse registered nurses' experiences of integration into nursing workforce – A qualitative

- descriptive study. *Nurse Education Today* 121, e105700. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2022.105700>
- Kangassalo, T. & Lappalainen, S.** (2022) Maahanmuuttajataustaisten hoitotyön opiskelijoiden ja Päijät-Hämeen terveystalon työyksiköiden kokemuksia monikulttuuristuvasta työelämästä. ELMA – elinvoimainen ja monimuotoinen hoiva- ja hoitoala -hanke. *LAB RDI Journal*. <https://www.labopen.fi/lab-rdi-journal/maahanmuuttajataustaisten-hoitotyön-opiskelijoiden-ja-paijat-hameen-terveysalan-tyoyksikoiden-kokemuksia-monikulttuuristuvasta-tyoelamasta/> (luettu 20.11.2024)
- Kasper, G. & Wagner, J.** (2014) Conversation analysis in applied linguistics. *Annual Review of Applied Linguistics* 34, 171–212. <https://doi.org/10.1017/S0267190514000014>
- Kasper, G., & Wagner, J.** (2018) Epistemological reorientations and L2 interactional settings: A postscript to the special issue. *Modern Language Journal* 102 (S1, Supplement 2018), 82–90. <https://doi.org/10.1111/modl.12463>
- Kela, M. & Komppa, J.** (2011) Sairaanhoidajan työkieli – yleiskieltä vai ammattikieltä? Funktionaalinen näkökulma ammattikielen oppimiseen toisella kielellä. *Puhe ja kieli* 31 (4), 173–192. <https://journal.fi/pk/article/view/4752>
- Koivisto, A.** (2017) Uutta tietoa vai oivallus? Eräiden dialogipartikkeleiden tehtävistä. *Virittäjä* 121 (4), 473–499. <https://doi.org/10.23982/vir.59297>
- Komppa, J.** (2023). Kielitietoiseksi työyhteisöksi: tiedostamista, oppimisen mahdollisuuksia ja resursseja. *Työelämän tutkimus* 21 (3), 475–493. <https://doi.org/10.37455/tt.129334>
- Komppa, J., Korpela, E. & Eronen, K.** (2024) Work community support in professional language learning among culturally and linguistically diverse nurses: Implementation of action research in a hospital setting. *Language and Health* 2 (2), e100033. <https://doi.org/10.1016/j.laheal.2024.10.003>
- Komppa, J., Korpela, E. & Eronen, K.** (käsikirjoitus) Ammatilliset vuorovaikutusmallit kielenoppimisen tukena kielityöpajassa.
- Korpela, E. & Lehtimaja, I.** (2023) Kielenkäyttäjäprofiilit monikielisen työyhteisön tukena – tutkimuksellinen kehittämistyö kielentutkijan työkaluna. *AFinLAn vuosikirja* 2003, 166–193. <https://doi.org/10.30661/afinlavk.126198>
- Kotilainen, L. & Kurhila, S.** (2019) Mitä opettajattomuudesta seuraa? Asian-tuntijuus vertaisoppijoiden kielenoppimistilanteissa. Teoksessa L. Kotilainen,

- S. Kurhila & J. Kalliokoski (toim.) Kielen oppiminen luokan ulkopuolella. Helsinki: 33–60.
- Kotilainen, L., Kurhila, S. & Kalliokoski, J. (toim.) (2019).** Kielen oppiminen luokan ulkopuolella. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.
- Kurhila, S. (2006)** Second language interaction. Amsterdam: John Benjamins.
- Kurhila, S. & Lehtimaja, I. (2019)** Ammattikielen tilanteisuus kielenoppimisen haasteena – esimerkkinä hoitoala. Teoksessa L. Kotilainen, S. Kurhila & J. Kalliokoski (toim.) Kielenoppiminen luokan ulkopuolella. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 143–171.
- Lahman, M. K. E., Rowen, T. & Teman, E. D. (2023)** A name: Pseudonyms in research. *Qualitative Inquiry* 29 (6), 678–685. <https://doi.org/10.1177/10778004221134088>
- Lilja, N. (2010)** Ongelmista oppimiseen: Toisen aloittamat korjausjaksot kakkoskielisessä keskustelussa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-4116-1>
- Lilja, N. (2014)** Partial repetitions as other-initiations of repair in second language talk: Re-establishing understanding and doing learning. *Journal of Pragmatics* 71, 98–116. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2014.07.011>
- Lilja, N., Eilola, L., Jokipohja, A.-K. & Tapaninen, T. (toim.) (2022)** Aikuiset maahanmuuttajat arjen vuorovaikutustilanteissa: Suomen kielen oppimisen mahdollisuudet ja mahdottomuudet. Tampere: Vastapaino.
- Lilja, N. & Piirainen-Marsh, A. (2019)** Connecting the language classroom and the Wild: Reenactments of language use experiences. *Applied Linguistics* 40 (4), 594–623. <https://doi.org/10.1093/applin/amx045>
- Lindfors, K. (2023)** Vastavalmistuneen sairaanhoitajan ammatillisen pätevyyden kehittymisen tukeminen siirtymävaiheen aikana: Hypoteettinen perehdytysmalli. Tampere: Tampereen yliopisto. <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/150762>
- Lindholm, C. (2003)** Frågor i praktiken: Flerledade frågeturer i läkarpatientsamtal. Helsinki: Svenska Litteratursällskapet.
- Majlesi, A. R. & Broth, M. (2012).** Emergent learnables in second language classroom interaction. *Learning, Culture and Social Interaction* 1 (3–4), 193–207. <https://doi.org/10.1016/j.lcsi.2012.08.004>

- Mattila, L.-R., Pitkäljärvi, M. & Eriksson, E.** (2010) International student nurses' experiences of clinical practice in the Finnish health care system. *Nurse Education in Practice* 10 (3), 153–157. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2009.05.009>
- Merke, S. & Savijärvi, M.** (2019) Neuvomista harjoittelemassa: Aloite asian-tuntijuuden osoittamisen työkaluna opintopiirikeskustelussa. Teoksessa L. Kotilainen, S. Kurhila & J. Kalliokoski (toim.) *Kielenoppiminen luokan ulkopuolella*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 200–227.
- Mikkonen, K., Elo, S., Miettunen, J., Saarikoski, M. & Kääriäinen, M.** (2017) Clinical learning environment and supervision of international nursing students: A cross-sectional study. *Nurse Education Today* 52, 73–80. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2017.02.017>
- Mondada, L. & Pekarek Doehler, S.** (2004) Second language acquisition as situated practice: Task accomplishment in the French second language classroom. *The Modern Language Journal* 88 (4), 501–518. <https://doi.org/10.1111/j.0026-7902.2004.t01-15-.x>
- Moyce, S., Lash, R. & de Leon Siantz, M. L.** (2016) Migration experiences of foreign educated nurses: A systematic review of the literature. *Journal of Transcultural Nursing* 27 (2), 181–188. <https://doi.org/10.1177/1043659615569538>
- Nordbäck, E., Nurmi, N., Gibbs, J. L., Boyraz, M., Logemann, M.** (2024) The Multilevel well-being paradox: Towards an integrative process theory of coping teams. *Journal of Organizational Behavior* 45 (5), 663–683. <https://doi.org/10.1002/job.2782>
- Näre, L.** (2013) Ideal workers and suspects: Employers' politics of recognition and the migrant division of care labour in Finland. *Nordic Journal of Migration Research* 3 (2), 72–81. <https://doi.org/10.2478/v10202-012-0017-5>
- O'Neill, F.** (2011) From language classroom to clinical context: The role of language and culture in communication for nurses using English as a second language: A thematic analysis. *International Journal of Nursing Studies* 48 (9), 1120–1128. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2011.02.008>
- Pekarek Doehler, S., González-Martinez, E. & Wagner, J. (toim.)** (2018) *Longitudinal studies on the organization of social interaction*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.

- Pitkämä, M.-A., Eriksson, E., Kekki, P. & Pitkälä, K.** (2012) Culturally diverse nursing students in Finland: Some experiences. *International Journal of Nursing Education Scholarship* 9 (1). <https://doi.org/10.1515/1548-923X.2356>
- Pressley, C., Newton, D., Garside, J., Simkhada, P. & Simkhada, B.** (2022) Global migration and factors that support acculturation and retention of international nurses: A systematic review. *International Journal of Nursing Studies Advances* 4, 4100083. <https://doi.org/10.1016/j.ijnsa.2022.100083> .
- Raevaara, L.** (2004) ”Mitäs me sovittais”: S-partikkelin sisältävien hakukysymysten tehtävistä. *Virittäjä*, 108 (4), 531–558. <https://journal.fi/virittaja/article/view/40366>
- Reichert, T. & Liebscher, G.** (2012) Positioning the expert: Word searches, expertise, and learning opportunities in peer interaction. *Modern Language Journal* 96 (4), 599–609. <https://doi.org/10.1111/j.1540-4781.2012.01397.x>
- Ropponen, P., Kamau, S., Koskenranta, M., Kuivila, H., Oikarainen, A., Isakov, T., Tomietto, M. & Mikkonen, K.** (2023) Culturally and linguistically diverse nursing students’ experiences of integration into the working environment: A qualitative study. *Nurse Education Today* 120, e105654. <https://doi.org/10.1016/j.nedt.2022.105654>
- Saarinen, T., Vaarala, H., Haapakangas, E.-L. & Kyckling, E.** (2016) Kotimaisten kielten koulutustarjonta kansainvälisille korkeakouluopiskelijoille. Jyväskylän yliopisto, Soveltavan kielentutkimuksen keskus. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-6632-4>
- Sacks, H.** (1992) *Lectures on conversation*. Oxford: Basil Blackwell.
- Savijärvi, M.** (2011) Yhteisestä toiminnasta yhteiseen kieleen: Keskusteluanalyttinen tutkimus toisen kielen oppimisesta kielikylpypäiväkodin arkitilanteissa. Helsinki: Helsingin yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-10-7309-0>
- Scotson, M.** (2020) Korkeakoulutetut kotoutujat suomen kielen käyttäjinä: Toimijuus, tunteet ja käsitykset. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-8259-1>
- Seilonen, M. & Suni, M. & Härmälä, M. & Neittaanmäki R.** (2016) Ammatillisen kielitaidon arviointikokeilu terveydenhuollon alalla. Teoksessa A. Huhta & R. Hildén (toim.) *Kielitaidon arviointitutkimus 2000-luvun Suomessa*. AFInLA-e. Soveltavan kielitieteen tutkimuksia 9/2016, 110–141.

- Stevanovic, M. & Lindholm, C. (toim.)** (2016) Keskustelunanalyysi: Kuinka tutkia sosiaalista toimintaa ja vuorovaikutusta. Tampere: Vastapaino.
- Stilling, E.** (2018) Lyft språket på jobbet: Handbok för arbetsplatser som vill arbeta språkutvecklande. Tukholma: Föreningen Vård- och omsorgscollege. <https://www.vo-college.se/handboken-lyft-spraket-pa-jobbet>
- Stilling, E.** (2022) Med språket som strategiskt vertyg. Vo-College, Tukholma. <https://www.vo-college.se/med-spraket-som-strategiskt-verktyg> (luettu 20.11.2024)
- Suni, M.** (2011) Missä ja miten maahanmuuttajat kehittävät ammatillista kieli-taitoaan? Ammattikasvatuksen aikakauskirja 13 (2), 8–22. <https://journal.fi/akakk/article/view/114507>
- Svennevig, J.** (2018) "What's it called in Norwegian?" Acquiring L2 vocabulary items in the workplace. *Journal of Pragmatics* 126, 68–77. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2017.10.017>
- Swain, M. & Watanabe, Y.** (2012) Languaging: Collaborative dialogue as a source of second language learning. Teoksessa C. A. Chapelle (toim.) *The encyclopedia of applied linguistics*. <https://doi.org/10.1002/9781405198431.wbeal0664>
- Tervola, M.** (2019) Maahanmuuttajalääkärien suomen kielen taito ja kielitaito-tarpeet: Erityisalan kielitaidon näkökulma lääkärin työhön. Tampere: Tampereen yliopisto. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-1164-3>
- Tervola, M., Pajunen, A., Vainio, S., Honko, M. & Mattila, K.** (2015) Maahanmuuttajataustaisten lääkärin suomen kielen taito laillistamiskustelussa. *Duodecim* 131 (4), 339–346. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201602251249>
- Vartiainen, P.** (2019) Filippiiniläisten sairaanhoitajien polut Suomeen: Tutkimus oppimisesta ja työyhteisöintegraatiosta kansainvälisen rekrytoinnin kontekstissa. Tampere: Tampereen yliopisto. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-03-0937-4>
- Vartiainen, P.** (2021) Säädetyksi Suomeen – kohti hoitoalan kansainvälisen rekrytoinnin ratkaisuja. *Työelämän tutkimus* 19 (2), 264–277. <https://doi.org/10.37455/tt.107423>
- Vartiainen, P., Alenius, P., Pitkänen, P. & Koskela, M.** (2017) Ulkomailta muuttaneiden hoitajien integraatio ja oppimisen polut sosiaali- ja terveydenhuollon työyhteisöissä. *Työelämän tutkimus* 15 (2), 148–162. <https://journal.fi/tyoelamantutkimus/article/view/85288>

- Vartiainen-Ora, P.** (2015) Filippiiniläisen sairaanhoitajan tie kohti suomalaisen työyhteisön jäsenyyttä. *Ammattikasvatuksen aikakauskirja* 17 (2), 12–26. <https://journal.fi/akakk/article/view/90101>
- Virtanen, A.** (2017) Toimijuutta toisella kielellä: Kansainvälisten sairaanhoitaja-opiskelijoiden ammatillinen suomen kielen taito ja sen kehittyminen työharjoittelussa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-39-7021-5>
- Watanabe, Y. & Swain, M.** (2007) Effects of proficiency differences and patterns of pair interaction on second language learning: Collaborative dialogue between adult ESL learners. *Language Teaching Research* 11 (2), 121–142. <https://doi.org/10.1177/136216880607074599>

Eveliina Korpela, Johanna Komppa & Katriina Eronen

Opportunities for collaborative language learning in a specialised healthcare unit

In this article, we examine language workshops organised in a special unit for culturally and linguistically diverse (CALD) nurses. The aim of the workshops was to improve the Finnish-language skills of the CALD nurses. The workshops were based on the Swedish Språkombud model. The data consist of 18 video-recorded language workshop sessions (27 hours in total). The study investigates how peer discussions in language workshops are structured as professional language learning situations and how professional language learning is enabled. The theoretical and methodological framework of the research is conversation analysis. The study shows that professional language learning is supported by the following aspects: 1) the learning emerges directly from the daily work situations observed by the participants; 2) ignorance is constructed as an expected action; 3) the instructors are also peer discussants and learners in the situations, which supports the professional identity of the participants; and 4) the negotiation of the meaning of words is constructed collaboratively. In our conclusions, we suggest that language workshops organised in the workplace could be a solution to the language problems of CALD nurses in Finland.

Keywords: specialised nursing, language learning, work community, professional language